Estudis Altafullencs 45, pàgs. 159-169

AL VOLTANT DEL TOMB DE MARINÉ

Antoni Pons Gatell

Resum: El 22 d'octubre de 1916 es va produir a l'antic terme de Tamarit un accident automobilístic en el qual morí el tarragoní Antonio Mariné Raurell. A conseqüència d'aquest accident, el lloc va ser anomenat el Tomb de Mariné.
Paraules clau: Tomb de Mariné, automobilisme, accident, topònims

Abstract: In October the 22nd 1916 in the former municipal boundary of Tamarit a traffic accident took place, in this accident Mr. Antonio Mariné Raurell died. As a remembrance of such an accident, the place was traditionally known as "el Tomb de Mariné".
Keywords: Tomb de Mariné, motoring, accident, place names

A l'antiga carretera de Barcelona, uns metres més enllà de l'entrada al camí de Tamarit, es troba el lloc conegut com el Tomb de Mariné. El nom té l'origen en el cognom de la persona que hi morí en accident el 1916, així ho recorda en aquest mateix lloc un monument amb aquesta dedicatòria: "EN MEMORIA DE D. ANTONIO MARINÉ RAURELL FALLECIÓ EL 22 OCTUBRE 1916 A CONSECUENCIA DE UN ACCIDENTE AUTOMOVILISTA. R.I.P."

La visió d'aquest monument ens recorda un succés de fa més d'un segle i, potser, li dóna a aquesta història un cert aire de romanticisme, però la realitat és que l'accident de l'Antonio Mariné només va ser el primer d'una llarga i tràgica llista. En aquest treball, a través de notícies i informacions al voltant del tomb, explicarem qui era l'Antonio Mariné i el seu entorn, i l'impacte que va suposar aquell fet quan, gairebé, no hi havia cotxes.

La llarga llista de cròniques i successos que han fet referència a la perillositat d'aquell tomb han contribuït, de segur, a la perdurabilitat d'aquest topònim.

El monument de record

Es troba al bell mig del parc que hi ha entre el tomb i la carretera N-340, originalment el seu emplaçament havia estat a peu de carretera entre dos arbres. És possible que fos desplaçat durant les obres d'arranjament d'aquesta zona.

No he aconseguit trobar cap informació sobre quan s'hi va col·locar, ni de qui va ser la iniciativa, únicament se cita en un article del 1953 de Petrófilo[1] al Diario Español a propòsit del tomb diu "*Bautizado con el nombre de Mariner, en recuerdo de aquel tarraconense que sucumbió al chocar contra un árbol —una sencilla piedra perpetua el luctuoso suceso—*".[2] Tot i conèixer l'existència del monument, sembla que Petrófilo no s'havia parat a llegir la dedicatòria, doncs li diu Mariner per comptes de Mariné[3].

Fig. 1: El monument en memòria d'Antonio Mariné. *Font:* Antoni Pons

Fig. 2: Dedicatòria a Antonio Mariné. *Font:* Àlex Oró

El monòlit fa aproximadament un metre i mig d'alt des de la base. Cada una de les seves quatre cares forma una gran creu i a cadascuna d'aquestes té gravada una creu grega a la intersecció. El seu estat no és gaire bo, amb cops, hi ha inicials de nom gravades, està escantonat en alguns llocs i té la base del monòlit i cimentació desen-

---

[1] Petrófilo era el pseudònim de Lluís M. Mezquida Gené.

[2] Petrófilo, "Tomb de Mariner". *Diario Español*, 10-09-1953, p. 2.

[3] El Tomb de Mariné (o del Mariné) sovint és anomenat erròniament "del Mariner" o "del mariner".

terrades què evidencia que aquest no era el seu emplaçament original, però encara prou que s'ha conservat.

L'accident de l'Antonio Mariné

La mort de l'Antonio Mariné fou molt sentida a Tarragona, agent de duanes, consignatari i vicecònsol de Grècia a Tarragona, les notícies arran de l'accident el descriuen com una persona estimada a la ciutat pel seu caràcter franc i jovial, d'aquí que al seu enterrament hi hagués representacions de totes les classes socials:

> *"A las diez de la mañana verificóse ayer el luctuoso acto de conducir a la última morada los inanimados restos del que fué agente consular de Grecia en esta plaza y activo agente de aduanas Antonio Mariné.*
>
> *El entierro fué solemnisimo, asistiendo veinticuatro asilados de la Casa de Beneficiencia con blandones, numeroso clero con cruz alzada y maceros, capilla del maestro Sr. Roig, que precedían al féretro, llevado en andas por los mozos dependientes de la casa, escoltado por la dependencia con blandones,seguido de varios portadores de coronas, entre las que recordamos una de su hijo, sus hermanos políticos, de Carlos Wagner, de José Solé e hijo, de la casa Ferd. Steiner, de los dependientes de la Casa Mariné, Club Velocipedista, de la Colla La Unión, del Centre Catalá, de la Unión agrícola, etcétera.*
>
> *Seguía numeroso cortejo, en el que tenían representación todas las clases sociales".*[4]

EL SEÑOR

DON ANTONIO MARINE RAURELL

AGENTE DE ADUANAS, CONSIGNATARIO Y VICE-CONSUL DE GRECIA

HA FALLECIDO

E. P. D.

Fig. 3: Esquela de l'Antonio Mariné Raurell al *Diario de Tarragona*. *Font:* Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona.

[4] "Notas de Sociedad". *Diario de Tarragona*, 25-10-1916, p. 1.

L'accident havia succeït el vespre del diumenge 22. Al matí havien sortit de Tarragona dos automòbils per efectuar una excursió d'esbarjo a Sitges. En tornar a la nit, el vehicle on viatjava Mariné va xocar contra un arbre. L'altre automòbil en arribar a Tarragona, veient que no arribaven els seus companys d'excursió, va tornar carretera enrere, trobant-se amb la trista novetat;[5] així n'explicà els detalls el Diario de Tarragona:

"El domingo, a las 8,30 de la noche, regresando a esta ciudad por la carretera de Barcelona, en el kilómetro 9, término municipal de Tamarit, un bache hizo desviar el automóvil de D. Carlos Wagner, chocando contra un árbol. Por este accidente fué despedido del coche D. Antonio Mariné, quien cayó en la cuneta, de donde fué recogido por sus compañeros de excursión los Sres. Wagner y Huber con el choffer, quienes recibieron ligeras contusiones; más al dar la mano al Sr. Mariné para levantarse, éste manifesto que no tenía nada, que sólo le dolía el brazo, quedando exánime en brazos de sus amigos a los tres minutos.

El cadáver de nuestro querido amigo no presentaba herida externa ninguna, creyéndose que el Sr. Mariné falleció por la conmoción cerebral a consecuencia de la trepidación".[6]

L'Antoni Mariné Raurell

Va néixer a Tarragona el 21 de juny 1859.[7] Era vidu de Teresa Redón, amb la que s'havia casat el 1886.[8] El matrimoni va tenir un fill, Antonio, nascut el 14 de juliol de 1888.[9]

Amb Wagner i Huber mantenia, a més d'una relació professional en ser aquests comerciants i exportadors de vi i Mariné agent de duanes i consignatari, una relació d'amistat com queda palès pel fet que Mariné va ser testimoni de casament de Frederic Huber,[10] o aquesta visita a Nulles: "*Invitados por el exportador de vinos D. Carlos Wagner, el domingo verificaron una excursión a Nulles los señores D. Francisco García del Cid, D. Fernando de Querol, D. Felipe de Veciana Caylá, D. Federico Huber, D. Isidoro Marcet, D. José Torras y D. Antonio Mariné, padre e hijo"*.[11]

Les primeres informacions professionals d'Antonio Mariné són del 1877, consignant vaixells en companyia del seu oncle i experimentat consignatari Juan Raurell

---

[5] "De La Cruz, del martes pasado". *La Crònica de Valls*, 28-10-1916, p. 3.

[6] "Accidente automovilista". *Diario de Tarragona*, 24-10-1916, p. 1.

[7] AHAT (Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona) = PSJBTa (Parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona. Llibre II de baptismes, 1852-1860. f. 167.

[8] AHAT. PSJBTa. Llibre III de matrimonis, 1863-1887, f. 375.

[9] AHAT. PSJBTa. Llibre IX de baptismes. 1888 -1892, f. 35.

[10] *Diario de Tarragona*, 24-11-1901, p. 2.

[11] *Diario de Tarragona*, 18-04-1916, p. 2.

Garcés.[12] El 1883 s'estableix pel seu compte al carrer de Smith: *"Para Nueva-York: Saldrá de este puerto á últimos del corriente mes el bergantin italiano San Prisco, de primera clase, admitiendo carga y pasageros. Para informes dirigirse a don Antonio Mariné, calle de Smith, 5"*.[13] A l'any 1888 figura a El indicador General de la Provincia de Tarragona amb oficines al carrer Misericòrdia, núm. 15, com a agent de duanes i representant de l'importador francès Paulin Arnauo. Finalment va instal·lar les seves oficines a la Plaça Olózaga, 12,[14] a l'encara avui existent edifici de l'antiga duana a la Plaça dels Carros, que va ser seu de nombrosos consignataris i agents de duanes.

TARRAGONA ANTONIO MARINÉ TARRAGONA

CONSIGNATARIOS. De la Compañía Bilbaina de Navegación.
— Vasco Cantábrica de Navegación.
— de Navegación Olazarri.
— Anónima Marítima La Actividad. Línea regular de Vapores entre Liverpool y España.

De la Línea Italo Spagnola de los Sres. W. Tessinghaus y C.ª de Genova. Dos salidas mensuales por el vapor Reunnia para Marsella, Niza, Génova y Nápoles.

Una salida mensual de Génova para Gibraltar, Lisboa, Portimao, Setubal y Oporto.

Transportes internacionales

Dirección telegráfica: MARINÉ

© Biblioteca Nacional de España

Fig. 4. Anunci de la Casa Mariné a Vida Marítima (1902). *Font:* Hemeroteca digital de la Biblioteca Nacional d'Espanya

Antonio Mariné va ser el representant a Tarragona de la marca de paper de fumar Job,[15] i formà part, entre d'altres, de la Junta Municipal[16], de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona, com a tresorer[17] i del Club Ciclista El Pedal com a vocal.[18]

El seu fill, Antoni Mariné Redón, va ser Alcalde de Tarragona durant el regnat d'Alfons XIII i dictadura de Primo de Rivera, de gener a juliol del 1924. El fet més destacable durant el seu mandat fou la visita del rei Alfons XIII a la ciutat el 20 de maig de 1924.[19]

Va succeir al seu pare davant de la casa Mariné i en el càrrec de vicecònsol de Grècia,

---

12 "Movimiento del Puerto". *Diario de Tarragona*, 17-08-1877, p. 3.

13 "Anuncios", *La Opinión*, 13-101883, p. 4.

14 Alió Ferrer, Joan. *Els agents portuaris de Tarragona*. Tarragona: CEMAPT i Arola Editors, 2009.

15 "Regalo de la Casa Job". El Pabellón Liberal, 24-01-1894, p. 3.

16 "En el Ayuntamiento". *Diario del Comercio*, 17-08-1895, p. 2.

17 *Guía oficial de España*. Madrid: La Gaceta de Madrid, 1909.

18 "La Vida en Clubs & Sociedades". *Los Deportes*, 13-2-1909, p. 36.

19 Ajuntament de Tarragona. "Els alcaldes de Tarragona (Segles XIX-XX)". https://www.tarragona.cat/patrimoni/fons-documentals/arxiu-municipal-tarragona/difusio/dades-historiques-de-la-ciutat/els-alcaldes-de-tarragona-segles-xix-xx/alcaldes/antoni-marine-redon.

essent nomenat oficialment el maig de 1918: "*Se ha concedido el «Régium Exequátur» a los señores siguientes: (…) Don Antonio Mariné y Redón, vicecónsul de Grecia en Tarragona*".[20]

El juliol de 1928 fixà la seva residència a Barcelona,[21] passant a tenir un càrrec directiu al R.C. Espanyol "*Ha sido nombrado administrador general del Real Club Deportivo de Barcelona,*[22] *nuestro paisano don Antonio Mariné Rodón ex alcalde de esta ciudad*".[23] Tot i aquest canvi de residència i d'ocupació, l'activitat comercial de la Casa Mariné a Tarragona continua anunciant-se fins al 1931.[24]

Charles Wagner i el seu Ford model T

El propietari de l'automòbil, Charles Wagner Chodron, era un suís d'origen alsacià que a principis del segle XX es va establir a Nulles, on era conegut popularment com *El Suís*.

Havia arribat a la ciutat de Tarragona per regentar el negoci d'exportació de vins del seu pare, Eugène Wagner, amb comerç al carrer del Vapor.[25] Ja a El Correo de la Provincia del 1896 es recull una instància presentada a l'ajuntament per "*Mr. Charles Wagner*" demanant autorització per a col·locar un fanal a la plaça dels Infants,[26] a la qual desemboca el carrer Vapor.

El 1902 va sol·licitar a l'Ajuntament de Nulles permís per a obrir el seu propi negoci de vins. En anar a viure a Nulles va adquirir unes terres per edificar la seva residència, el Xalet Vermell, i una altra destinada a vivenda dels seus treballadors, el Xalet Blanc.[27]

El Ford T de Charles Wagner va ser matriculat el 21 de setembre de 1911 amb el número de matrícula T-24, portava un motor de 20 HP (15 kW), 4 cilindres i 4 seients. Segons les dades de l'informe del vehicle facilitat per la Direcció General de Trànsit, en va ser l'únic propietari —al menys estant el vehicle d'alta— i va ser donat de baixa, sense que consti en quina data.

El cotxe de Wagner era en aquells anys l'únic cotxe de Nulles; això, afegit al

---

[20] "Nuevos cónsules". *La acción*, 21-05-1918, p. 2.

[21] "Gacetilla". *Diario de Tarragona*, 07-07-1928, p. 4.

[22] Es tracta del RCD Espanyol, com queda clar a El Diario de Tarragona de 25-12-1928: "*Procedente de Barcelona, estuvo ayer en esta ciudad don Antonio Mariné, secretario general del R.C. Español, quien se dirigió a Reus para recibir al equipo que regresaba de Bilbao*".

[23] "Notas de Sociedad". *Diario de Tarragona*, 02-09-1928, p. 4.

[24] *Vida marítima*, 15-10-1931, p. 35.

[25] *Anuario-Riera*. Barcelona: Centro de Propaganda Mercantil, 1899.

[26] "En el Ayuntamiento", *Correo de la Provincia*, 22-02-1896, p. 2.

[27] Informació facilitada per Josep Fuster de Nulles.

caràcter participatiu de Charles Wagner, fa que el trobem citat en diferents esdeveniments, com la visita de l'arquebisbe a Nulles, o la d'un mossèn que oficià la missa en una Festa Major: *"En el automóvil, galantemente ofrecido por el exportador de vinos D. Carlos Wagner, regresó a esta capital el religioso franciscano P. Iglesias"*.[28]

Fig. 5. Anunci del Ford T a España automóvil y aeronàutica (1911). *Font:* Hemeroteca digital de la Biblioteca Nacional d'Espanya

També són citats, cotxe i propietari, al formar part de la comitiva d*e la "II Vuelta a la Província de Tarragona (Carrera Internacional de la Gran Paz)"*, celebrada el juny de 1919: *"Una persona atenta, fina y entusiasta, D. Carlos Wagner de Nulles, Presidente del Jurado pone su auto a nuestra disposición para la tarea informativa"*,[29] continuant més endavant: "*No podemos terminar estas líneas sin expresarlo a los organizadores de la carrera por la serie de atenciones de que nos han hecho objeto durante tres días y en particular a D. Carlos Wagner, que con su rápido «Ford» impecablemente, sin una pana ni aún de neumático, nos ha permitido contemplar paso a paso y momento por momento todas las fases de la carrera, permitiéndonos gozar además de una verdadera vuelta turista a Tarragona. El «Ford» se ha acreditado una vez más"*.[30]

El Ford T de Wagner li havia de ser molt útil per a mantenir contacte amb el seu entorn professional, majoritàriament establert a Tarragona ciutat, i segurament també li permetia continuar amb la seva vida social, on era habitual en actes com ara el "*Aguinaldo del soldado en Africa*"[31] o el dinar de cap d'any de la "*Casa de Beneficencia*".[32]

---

[28] *Diario de Tarragona*, 25-01-1917, p.1.

[29] Canto Arroyo, F.A. "Carrera Internacional de la Gran Paz". *Mundo Deportivo*, 26-06-1919, p. 1.

[30] Ibidem, pàgina 3

[31] "Aguinaldo del soldado en Africa". *Tarragona*, 11-12-1920, p. 1.

[32] "El primero de año". *La Publicidad*, 01-01-1906, p. 2.

També va ser impulsor de l'Alliance Française a Tarragona (entitat creada amb l'objectiu de difondre la llengua francesa) i membre del comité local.

Una altra notícia il·lustrativa de la popularitat de Wagner a la ciutat és que fins i tot la premsa es fa ressò de la visita del seu nebot Jean Catala Wagner de Brusel·les,[33] combatent a la I Guerra Mundial: "*El Sr. Catalá procede de Verdun, en donde ha prestado servicio como soldado del Regimiento de línea núm. 12, habiendo sido herido en dos combates, en premio de lo cual se le han concedido siete días de licencia*",[34] i de la seva posterior tornada:" *Terminada la licencia, mañana regresan a las filas del ejército francés el sobrino de D. Carlos Wagner y nuestro paisano el joven Guido Agostini*,[35] *que forma parte de las avanzadas del Somme con los Senegaleses, siendo granadero*"[36].

Fig. 6. Charles Wagner, el més avançat amb les mans a la butxaca, un dia de cacera del 1920, aproximadament.[37] *Font:* Web de l'Ajuntament de Nulles, www.nulles.altanet.org

El 1922 el seu negoci va patir força dificultats, "*nova que per a molts ha sigut rebuda amb la major sorpresa. Tanta era la solvencia que hom li concedia*",[38] de les quals, després d'una

[33] https://gw.geneanet.org/henri61?lang=en&iz=34342&p=jean&n=catala.

[34] *Diario de Tarragona*, 03-03-1917, p. 2.

[35] Guido Hector Agostini Banús, tarragoní, fill del cònsol nord-americà a Tarragona. S'allistà voluntari a la Legió estrangera, arribant a caporal del regiment de marxa d'aquest cos. Va morir a la batalla de Verdun al sector de Cumières el 31 d'agost de 1917. Font: https://www.memoiredeshommes.sga.defense.gouv.fr/es/arkotheque/client/mdh/base_morts_pour_la_france_premiere_guerre/resus_rech.php?debut=0.

[36] "Notas de Sociedad". *Diario de Tarragona*, 20-1917, p. 1.

[37] Informació facilitada per Josep Fuster de Nulles.

[38] *Patria*, 23-11-1922, p. 5.

sèrie de peripècies, va aconseguir sortir-se'n*: "El Juzgado de Valls que ha entendido en la quiebra de D. Carlos Wagner, de Nulles, ha dictado auto que ya es firme, rehabilitando a dicho señor a todos los efectos legales. Celebramos la resolución"*.[39]

Després del mal tràngol, Wagner va aconseguir reeixir i el 1926 amb un aperitiu de la seva creació guanyà premis internacionals. La Veu de Tarragona ho celebrà amb entusiasme: "*Un suiç que parli el català tan bé com nosaltres, és un motiu perquè mereixi la nostra simpatía"*, "*Els seus grans coneixements en matèria de vins, particularment els de les comarques tarragonines, l'ha conduit a preparar un aperitiu que ha batejat amb el nom de «Dyrsa» que ha tingut gran acceptació entre els intel·ligents. Bona prova d'això és que en el poc temps que's fabrica, ja ha obtingut 3 medalles d'or, 3 diplomes i una Copa d'Argent, guanyats en les Exposicions internacionals de Paris, Lieja i Florència, respectivament*".[40]

Posteriorment, Wagner va marxar cap a França. El març de 1930 es va casar a Seta (llavors Cette) amb una renauenca.[41] Abans de perdre definitivament la seva pista, sabem, gràcies a la correspondència entre el Ministeri d'Afers Estrangers francès i la Legació suïssa a Vichy, que el 1942 estava domiciliat al poble de Nerac, al departament francès d'Òlt i Garona. Es tracta d'una carta en la què el servei de protocol del ministeri francès, atenent que Wagner era suís, consultava a la Legació suïssa a Vichy si tindria cap objecció perquè li fos atorgada una distinció honorífica francesa.[42]

El Tomb de Mariné

"¡Ese "Tomb del Mariner" que cuesta tantas lágrimas! ¡Esa curva cerrada, obsesión de conductores y automovilistas! ¡Ese zigzag, en fin, que tantos peligros encierra! Hacemos estas exclamaciones adrede, porque la verdad sea dicha, el "Tomb del Mariner", es una pesadilla".[43] Aquest és l'encapçalament d'un article de Petrófilo del 1953 al Diario Español; el periodista hi reflectí, en aquest i altres articles, les mancances d'una xarxa viària que, davant de l'increment del trànsit i la millora en les prestacions dels vehicles, resultava completament anacrònica.

Ja a la dècada dels 30 tenim notícia dels accidents que s'hi produeixen, com aquest que, gràficament titulat *"Trecandissa a Tamarit"*, descriu el Diari de Tarragona: *"Al qui-*

---

[39] *Diario de Tarragona*, 22-07-1925, p. 3.

[40] "Un nou producte tarragoní "Dyrsa", de la Casa Carles Wagner". *La Veu de Tarragona*, 25-06-1927, p. 3.

[41] AHAT. Parròquia de Santa Llúcia de Renau. Llibre de baptismes i confirmacions.1906-2007. f. 4.

[42] La carta esmentada i la de resposta de la Legació suïssa es troben als arxius federals suïssos.

[43] Petrófilo. "El "Tomb del Mariner"". *Diario Español*, 27-05-1953, p. 2.

lòmetre 289 de la carretera de València a Molins de Rei, al lloc conegut pel "tom de Mariné", ha topat contra un arbre el camió de la matrícula de València núm. 15282, *propietat de Ramon Soriano, veí de Manises. La càrrega que l'esmentat camió portava, estava composta d'objectes de terrissa, per la qual cosa hi ha hagut gran trencadissa de plats, tasses, etc., i també d'objectes de majòlica".*[44]

Als anys 50, l'augment en la freqüència i gravetat dels accidents —no hi havia temporada sense que el nombre d'accidents fos cada cop més creixent, augmentant la llarga llista de víctimes, en la qual els motoristes eren els més afectats: "*la última que acaparó ayer nuestra atención fué e1 desgraciado accidente ocurrido a un motorista barcelonès en el ya fatídico "Tomb de Mariner". Hace escasamente quince días que otro motorista de la Ciudad Condal, fallecía, seis horas después de ingresar en la Casa de Socorro, a consecuencia de las heridas recibidas"*—,[45] el van convertir en un dels punts negres de les carreteres del Tarragonès, juntament amb el Tomb de la Jota, a l'alçada de l'actual urbanització Cala Romana, i el Pont del Codony, a la carretera de Tarragona a Valls al seu pas pel Torrent del Bogatell, i va implicar que es comencés a reclamar la necessitat de canviar-ne el traçat.

El 1954 el tomb és inclòs al pla de modernització de carreteres, i Obres Públiques ja ha aprovat el projecte tècnic de rectificació,[46] però només és un projecte i els accidents continuen amb la seva freqüència i gravetat: *"sufrieron el accidente cayendo también de la moto, en el tristemente célebre "Tomb de Mariné".*[47]

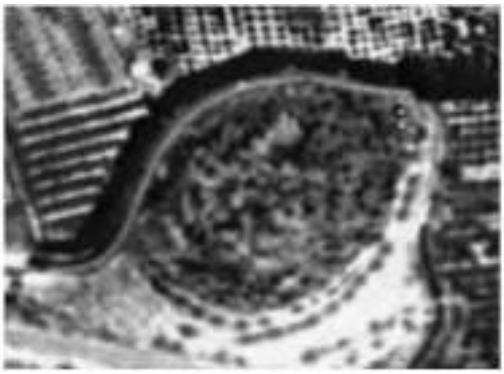

OrtofotosAMS 1956-1957 CC-BY 4.0 scne.es

Orto-SIGPAC 1997-2003 CC-BY 4.0 scne.es

[44] "Trencadissa a Tamarit". *Diari de Tarragona*, 11-08-1935, p. 5.

[45] Petrófilo. "Tomb de Mariner". *Diario Español*, 10-09-1953, p. 2.

[46] Petrófilo. "El «Tomb de Mariné» en vias de arreglo". *Diario Español*, 01-04-1954, p. 2.

[47] "Cinco heridos en accidentes de circulación". *Diario Español*, 30-08-1955, p. 3.

El 1958, l'enginyer en cap de la *Jefatura de Obras Públicas* de Tarragona remet una carta al Diario Español participant que *"se van a rectificar las curvas llamadas ''Tomb de Mariné", cuyo, proyecto ha sido objeto de concurso para empezar las obras antes de fin de año"*,[48] obres que al novembre del 59 ja estan acabades i el tomb eliminat definitivament del traçat de la N-340 com informà La Vanguardia: "*el «Tomb de Mariné», en las inmediaciones de Altafulla está ya suprimido, y con su desaparición se ahorrarán muchos accidentes"*.[49]

Però encara a l'octubre, poc abans de la supressió del tomb, es va produir un darrer desgraciat accident: "*En el "Tomb del Mariné" (Vuelta del Marinero), cerca de Tarragona, lugar peligroso donde han ocurrido ya varios accidentes mortales, chocaron dos automóviles, uno de matrícula inglesa y otro suiza. Resultó muerto el súbdito inglés"*.[50]

Agraïments:

Àlex Oró, Josep Suñé, Josep Fusté, Arxiu Històric del Port de Tarragona, Arxiu Municipal de Valls.

Fonts:

Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT).
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona.
Biblioteca Nacional d'Espanya. Hemeroteca digital.
Biblioteca de Catalunya. Arxiu de Revistes Catalanes Antigues(ARCA).
Hemeroteca de La Vanguardia.
Hemeroteca de El Mundo Deportivo.
Lloc web de l'Ajuntament de Tarragona.
Ministeri de Cultura i Esport. Biblioteca Virtual de Premsa Històrica.
Arxius Federals suïssos.

---

48 Petrofilo. "El Tomb de Mariné". *Diario Español*, 09-11-1958, p. 2.

49 Juan Potau. "Nuevas carreteras para la provincia". *La Vanguardia Española*, 20-11-1959, p. 32.

50 "Accidentes de circulación" . *ABC*, 01-10-1959, p. 45